

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 11. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849790089776/facsimile.pdf> (tilgået 21. marts 2023)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

og vendte ryggen til »det græle, det hæslige, det abnorme, det umoralske«, hun såede opbyggelse for at forlænge sin flygtige kunst ind i evigheden og skaffe den substans. Hun var romantiker af temperament, romantisk når hun brillerede på scenen, og klassicist i sin moral.

Kompositionen i værket er stort set den kronologiske. Fru Heibergs lange regeringstid – og positionen er altid den givne – fremlægges med passende stigen og dalen undervejs i det gigantiske partitur. Pastoraler afløses af pludselige uvejr. Proletaroprindelsen glemmes eller huskes i det øjeblikkelige politiske øjemed. Alting eller det meste bruges polemisk, som et led i aktoratet mod Heiberg-klanens frafaldne. Det lynet med landsforvisninger, og hendes fornærmelser er dødbringende. Meningsmodstandere og andre blasfemikere udrenses med et inys. Moralske domme fordeles med rund hånd, leveregler udleveres i tempeldøren. Undertiden fabuleres der med halvt bortvendt ansigt over visse kendsgerninger. I det berømte kapitel om Bellman-sommeren i Hørsholm leges der med digteren Henrik Hertz som med en kattekillling. Men hun kan selv være en kat. Courtoisien har ikke held til at dække over spydighedens bundfarve. De erotiske gækkerier komponeres sammen til en lydefri novelle i Chr. Winther-stil. Det var årsdagen for Heibergernes bryllup, der skulle mindes. Husvennen Hertz indsattes i tidens stil som øjenvidne. Professor Hans Brix har æren af at have dokumenteret, via Henrik Hertz' dagbog, at Hertz netop denne betydningsmættede dag opholdt sig i København.

Men mod slutningen af værket tager fromheden overhånd, fortællersken indgår forædling med det himmelske, Martensen ses som brudesvend. Erotikken puttes ind i linnedskabet. Men samtidig med de beskrevne antal af år har selve nedskrivningen taget det meste af en menneskealder, og den halve eller den hele samtid støtter er døde og borte.

Alting begyndte tidligt, og sluttede tidligt, når det gjaldt fru Heibergs virke, undtagen netop hendes rolle som skribent. Hun debuterede på teatret, endnu mens hun var en lille pige, og hun giftede sig med professor Heiberg, endnu inden hun var fyldt 20. Hun optrådte sidste gang i forsommeren 1864, i en alder af 51. Da havde den ridderlige Heiberg været død i fire år. Men hun fik